Meicirculaire Gemeentefonds 2024 nader toegelicht

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen drie circulaires. De meicirculaire is de vertaling van de Voorjaarsnota van het Rijk, de septembercirculaire is gebaseerd op de Miljoenennota en de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar af. Door het Ministerie van BZK is op 27 mei 2024 de meicirculaire 2024 gepubliceerd. De Voorjaarsnota van het Rijk is opgesteld door het demissionaire kabinet. Het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is nog niet vertaald in de meicirculaire.

2. Samenvatting

In de meicirculaire 2024 is de belangrijkste ontwikkeling de invoering van de nieuwe normeringssystematiek vanaf 2024. Eerder was afgesproken dat de nieuwe normering vanaf 2027 in zou gaan. De groei van het gemeentefonds is vanaf 2024 gekoppeld aan de 8-jarige historische groep van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Het naar voren halen van de nieuwe systematiek heeft een nadelig effect.

Daarnaast zijn de percentages voor loon- en prijsstijgingen bijgesteld op basis van het CEP en wordt vanaf 2024 voor indexatie overgestapt op een indexatie op basis van prijs binnenlands product (pbbp). Dit heeft eveneens een negatief effect op de accressen.

Samenvattend leidt de Meicirculaire voor de gemeente Harderwijk tot de volgende uitkomsten:

Tabel Effect Meicirculaire

bedragen x € 1.000

	Onderwerp	2024	2025	2026	2027	2028
	Meicirculaire 2024	104.187	106.558	100.100	101.212	102.330
	Decembercirculaire 2023	102.641	103.922	95.112	96.251	97.024
	Bruto effect Meicirculaire	**1.546**	**2.636**	**4.988**	**4.961**	**5.306**
1	Taakmutaties (koppeling met beleidsterrein)	-1.218	-951	-906	-899	-914
2	Stelpost loon- en prijsontwikkeling		-3.985	-3.629	-3.613	-3.594
3	Stelpost volumeontwikkelingen			-2.383	-2.307	-2.274
4	Stelpost jeugdzorg - hervormingsagenda		-1.254			
	Netto-effect Meicirculaire	**321**	**-3.554**	**-1.930**	**-1.857**	**-1.476**

(positief getal = voordelig; negatief getal = nadelig)

Het netto resultaat van de meicirculaire is betrokken bij het financieel perspectief 2025-2028 wat wordt geschetst in de Kadernota 2025-2028.

3. Taakmutaties

Voor een aantal onderwerpen ontvangt de gemeente extra geld. Conform bestaand beleid worden deze middelen beschikbaar gehouden voor deze onderwerpen. Op de belangrijkste taakmutaties wordt een toelichting gegeven.

Overzicht taakmutaties

bedragen x € 1.000

Onderwerp	2024	2025	2026	2027	2028
Wmo hulpmiddelen	11	16			
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	80	83	78	78	79
Aanpak armoede en schulden	86	88	85	87	89
Vrijval reservering compensatieregeling Voogdij 18+		86	81	82	82
Uitvoeringskosten omgevingswet	170				
Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus	50				
Mutatie uitkering Participatie	821	678	662	652	664
Totaal taakmutaties	**1.218**	**951**	**906**	**899**	**914**

Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wlz (Wet langdurige zorg) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De meerkosten van gemeenten worden gedekt vanuit de Wlz. Voor 2024 en 2025 ontvangt Harderwijk resp. € 11.000 en € 16.000.
Deze middelen worden ingezet ter dekking van de hogere zorgkosten sociaal domein in 2024 en 2025.

Werkdrukverlaging jeugdbescherming
In oktober 2023 hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid en de VNG een bestuurlijk akkoord gesloten over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen (GI's). Hiervoor is € 60 miljoen benodigd. In het bestuurlijk akkoord is afgesproken dat het ministerie van JenV vanaf 2024 structureel jaarlijks € 30 miljoen bijdraagt aan deze werkdrukverlaging.
Het bestuurlijk akkoord is van kracht, tot het moment dat een wettelijke regeling voor het Toekomstscenario of een wettelijke regeling voor een landelijk tarief voor maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering in werking treedt, al dan niet als onderdeel van een wettelijke regeling ter implementatie van de Hervormingsagenda. Met het bestuurlijk akkoord zijn afspraken gemaakt hoe gemeenten en GI's aan de hand van het inlooppad stapsgewijs toewerken naar het landelijk tarief. Met dit inlooppad wordt het landelijk tarief en de daarbij passende werkdruk zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2026 gerealiseerd. Harderwijk ontvangt structureel afgerond € 80.000. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de hogere uitgaven vanaf 2024 binnen de jeugdzorg voor jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Aanpak armoede en schulden
Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet via het gemeentefonds € 40 miljoen aan structurele middelen voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden beschikbaar gesteld. Hierdoor worden gemeenten verder in staat gesteld om strategisch en doelgericht te handelen en hun activiteiten uit te breiden zoals het verdubbelen van het gebruik van schuldhulpverlening en het bevorderen van activiteiten om armoede onder kinderen te bestrijden. Voor Harderwijk betreft het een bedrag van structureel ca. € 86.000. Dit wordt toegevoegd aan het budget bestaanszekerheid.

Vrijval reservering compensatieregeling Voogdij 18+
In de meicirculaire 2022 is het budget van de integratie-uitkering Voogdij 18+ overgeheveld naar de algemene uitkering. Op de integratie-uitkering is een reservering achtergebleven voor eventueel nog toe te kennen compensatieregelingen. Dit restbudget (€ 32,1 miljoen) wordt nu voor 2025 en verder overgeheveld naar de algemene uitkering. Vanaf 2025 stijgt de Algemene uitkering structureel met € 81.000. Bij de begroting 2025-2028 worden deze middelen ingezet ter dekking van de zorgkosten sociaal domein.

Uitvoeringskosten omgevingswet
Met de ontvangen middelen kunnen gemeenten in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën staat nog een reservering van in totaal ruim € 80 miljoen in 2025 voor gemeenten. Deze middelen zullen naar verwachting in een volgende circulaire worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Voorgesteld wordt om de nu ontvangen middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet.

Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus
Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee ondernemers subsidie kunnen ontvangen om hun veehouderijlocatie(s) te beëindigen. De doelstelling van deze subsidieregelingen is om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen. De subsidieregelingen brengen werkzaamheden voor gemeenten, als het bevoegd gezag, met zich mee. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wil deze gemeenten daarin ondersteunen.

Participatie
Verhoging rijksbijdrage beschut werk
Naar aanleiding van een onderzoek naar de financiering van beschut werk heeft het rijk besloten het budget voor beschut werk op te hogen. Uit het onderzoek is gebleken dat de uitvoering van beschut werk

voor gemeenten tot financiële tekorten heeft geleid. De begeleidingsvergoeding per dienstverband is daarom opgehoogd. Voor Harderwijk gaat het voor 2024 om een bedrag van € 75.000, oplopend naar € 93.000 in 2027. De middelen worden ingezet als dekking voor de hogere re-integratiekosten.

Verhoging WsW bijdrage
De integratie-uitkering Participatie is verhoogd als gevolg van loon- en prijsontwikkeling. Bij de begroting 2025-2028 worden deze middelen ingezet ter dekking van de hogere bijdrage aan de Inclusief Groep.

Tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven
De integratie-uitkering wordt incidenteel in 2024 opgehoogd om gemeenten tegemoet te komen bij de financiële uitdagingen die zij ervaren rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven.